

27 SEPTEMBER 2022

 Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

LUCHTKWALITEIT EN GEZONDHEID

HEUSDEN

RENSKE NIJDAM

ADVISEUR MILIEU EN GEZONDHEID

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

ACHTERGROND EN AANLEIDING

- Schone lucht is van levensbelang!
- Luchtkwaliteit: de milieufactor met grootste impact op gezondheid
- GGD onderzoek: inzicht in de omvang van de ziektelast door luchtverontreiniging in de provincie Noord-Brabant
- Actieve inzet burgers metingen sensoren

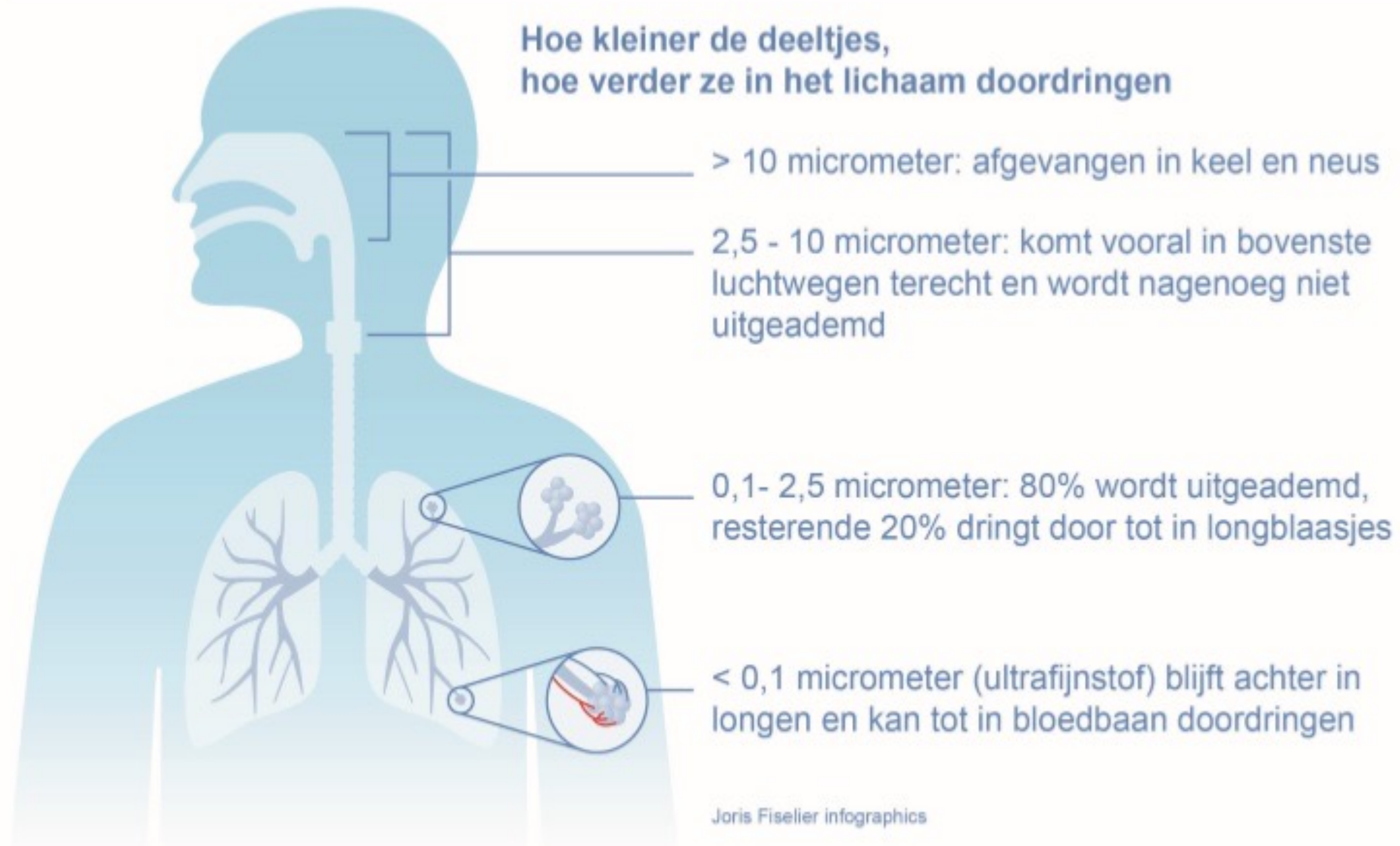

LUCHTVERONTREINIGING

- Luchtvervuiling > mengsel gassen en deeltjes in de lucht
- Invloed weersomstandigheden
- Belangrijkste bestanddelen voor gezondheid: fijnstof, stikstofdioxide, ozon

FIJNSTOF

GEZONDHEIDSEFFECTEN

Luchtverontreiniging veroorzaakt onder andere:

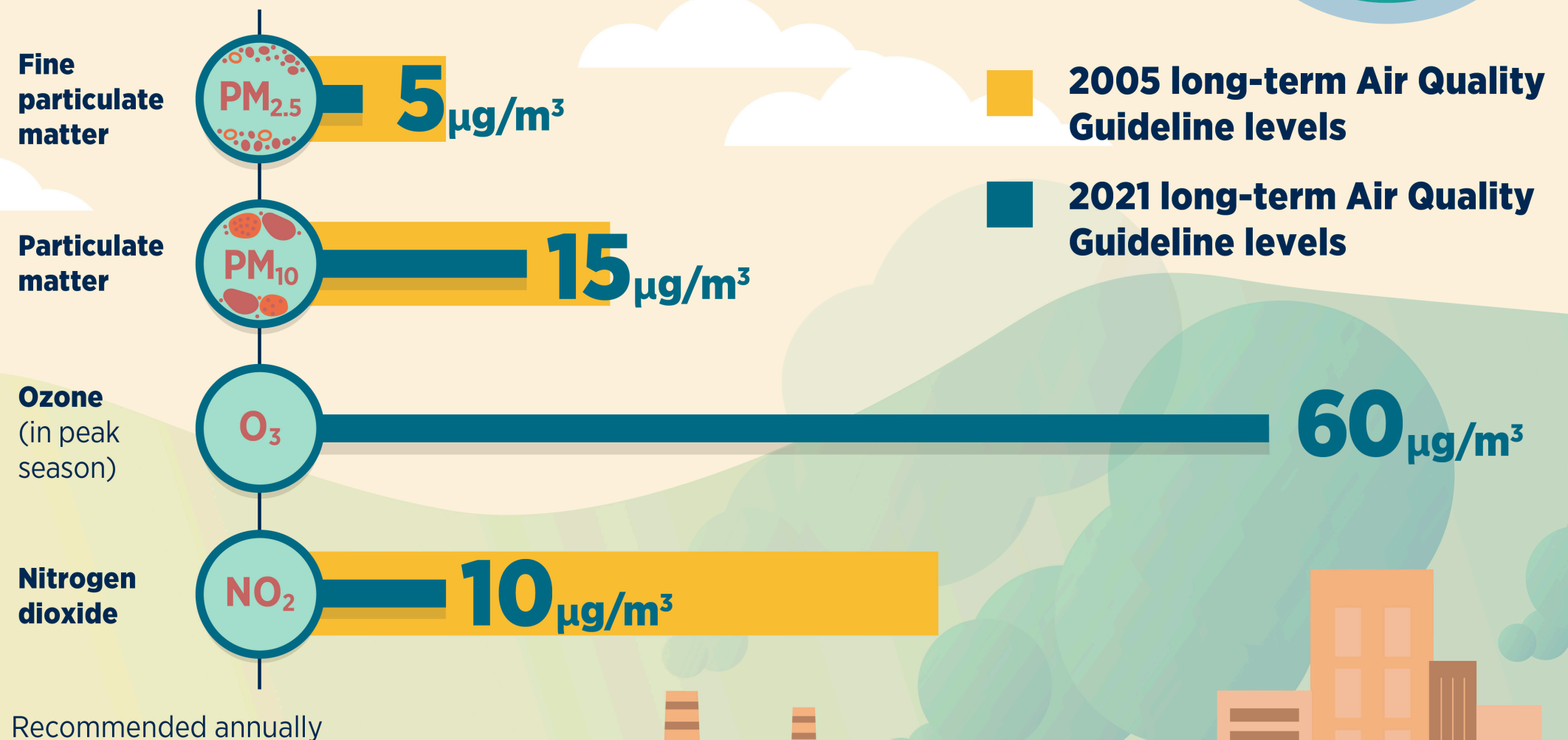
- Luchtweg- en longaandoeningen, zoals astma en longkanker (ontstaan en verergeren)
- Hart- en vaatziekten (ontstaan en verergeren)
- Vervroegde sterfte met gemiddeld 13 maanden
- Vroeggeboorte
- Werkverzuim

- Grootste risico voor
  - Gevoelige groepen: kinderen, ouderen, mensen met luchtwegaandoeningen en/of hart- en vaatziekten
  - Hoogblootgestelde groepen (denk ook aan cumulatie!)

Geén 'veilige' grenswaarde: hoe lager, hoe gezonder!

WHO ADVIESWAARDEN LUCHTKWALITEIT 2021

- In 2021 heeft de WHO nieuwe Air Quality Guidelines vastgesteld
- Er zijn advieswaarden voor lange termijn blootstelling (maanden, jaren) en voor korte termijnblootstelling (uren, dagen)
- We richten ons hier op lange termijn blootstelling

WHO AIR QUALITY GUIDELINE LEVELS ARE LOWER THAN 15 YEARS AGO

WHO Air Quality Guidelines set goals to protect millions of lives from air pollution.

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

ONDERZOEK GGD

LUCHTKWALITEIT EN GEZONDHEID IN DE PROVINCIE NOORD- BRABANT

Info Heusden

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

LUCHTKWALITEIT IN KAAART (2019)

NO₂

Blootstelling aan NO₂ per gemeente (µg/m³)

<10 (WHO advieswaarde)

10 - 14

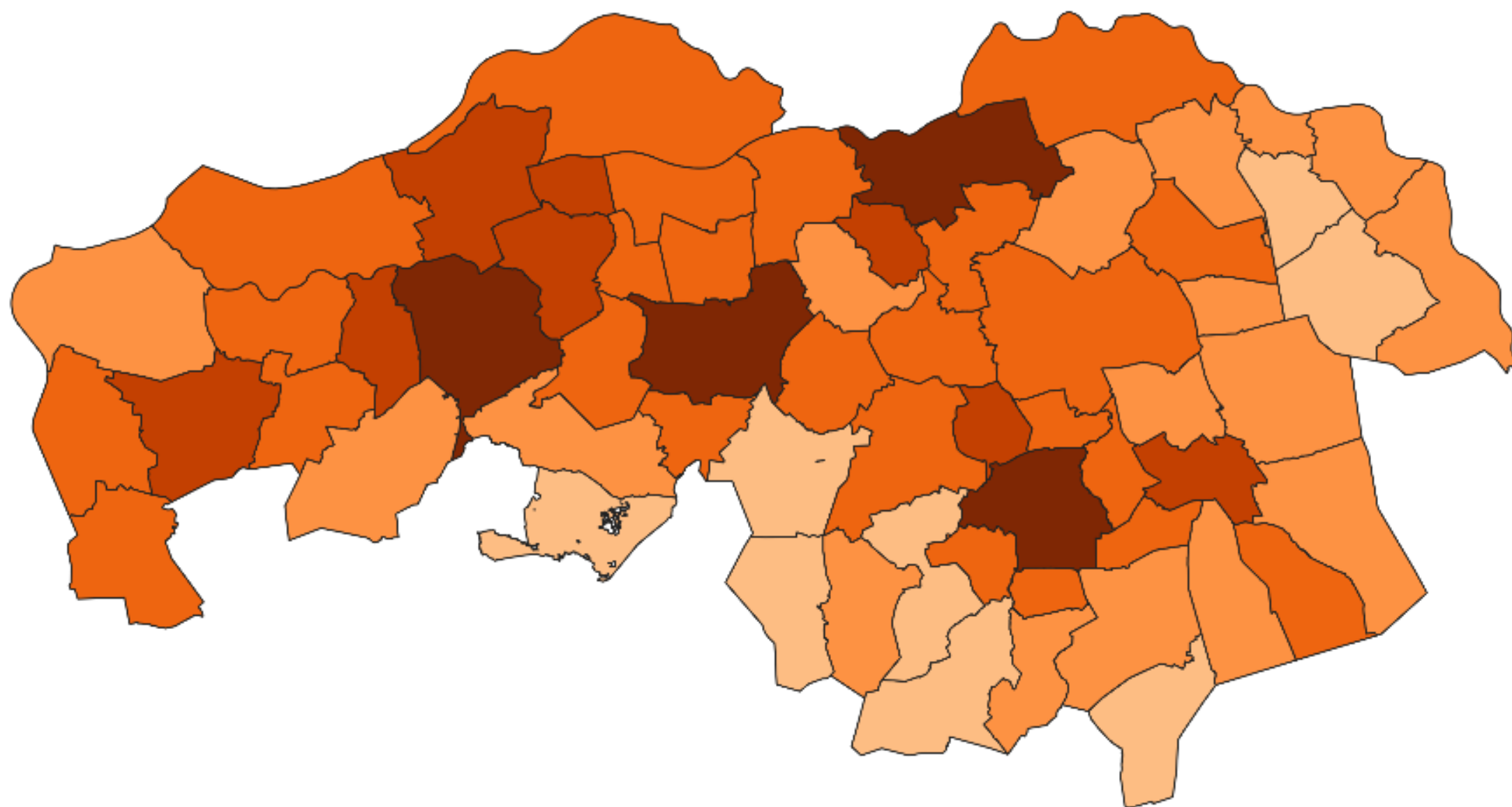
14 - 15,5

15,5 - 17

17 - 18,5

18,5 - 20

>20

LUCHTKWALITEIT IN KAAART (2019)

PM10

Blootstelling aan PM10 per gemeente ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

 <15 (WHO advieswaarde)

 15 - 16

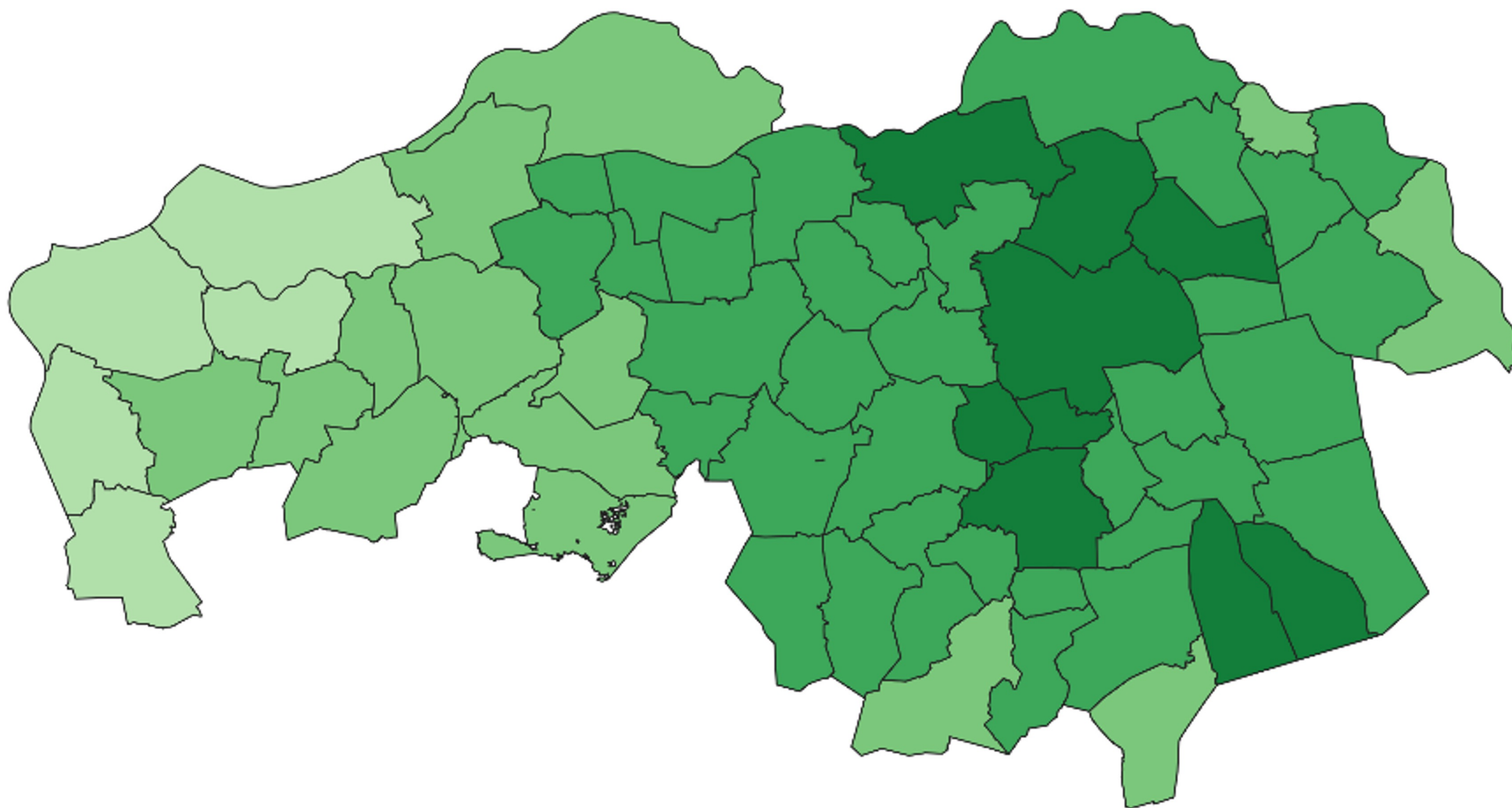
 16 - 17

 17 - 18

 18 - 19

 19 - 20

 >20

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

LUCHTKWALITEIT IN KAART (2019)

PM2,5

Blootstelling aan PM2,5 per gemeente ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

 <5 (WHO advieswaarde)

 5 - 9,5

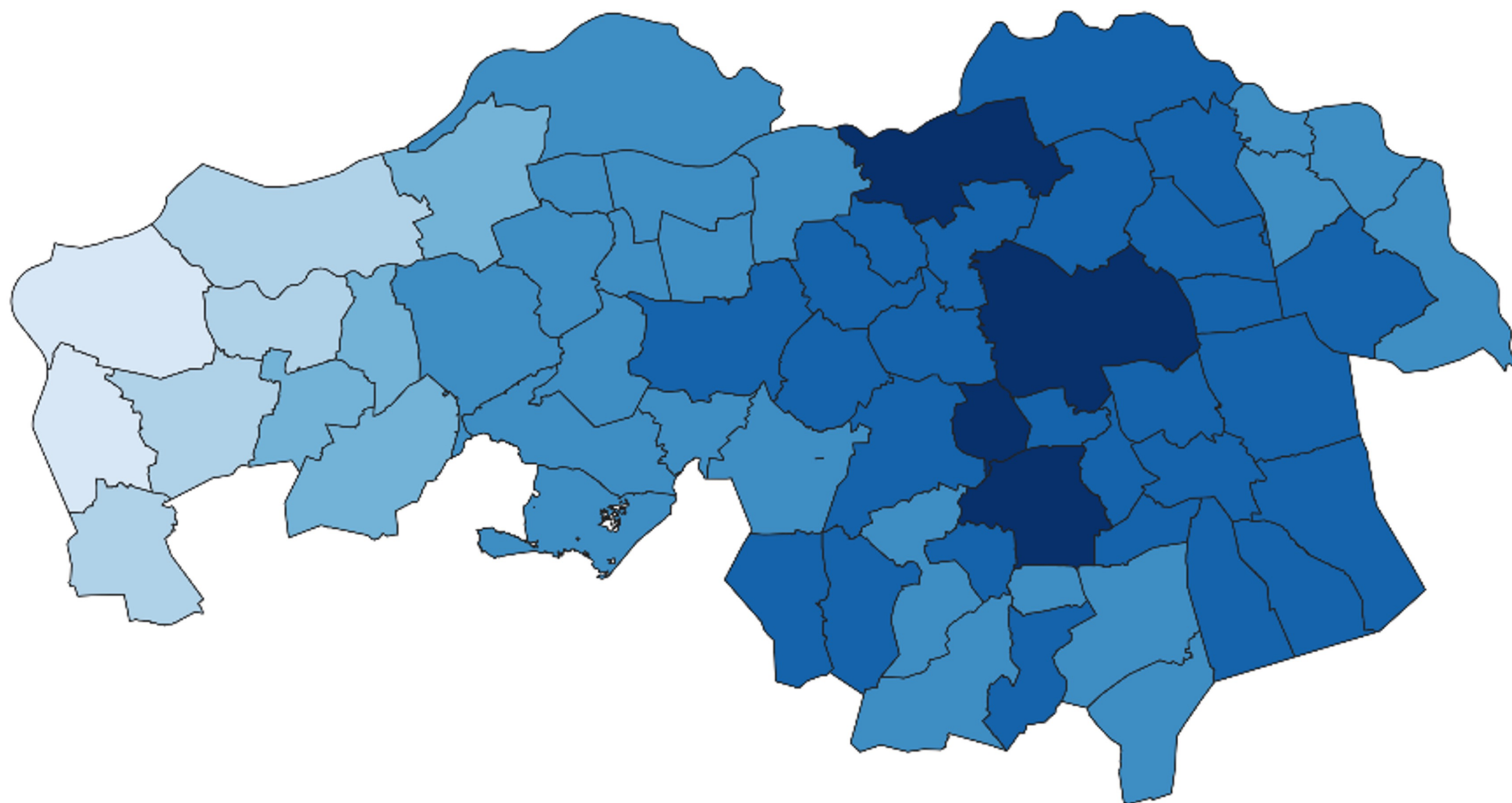
 9,5 - 10

 10 - 10,5

 10,5 - 11

 11 - 11,5

 >11,5

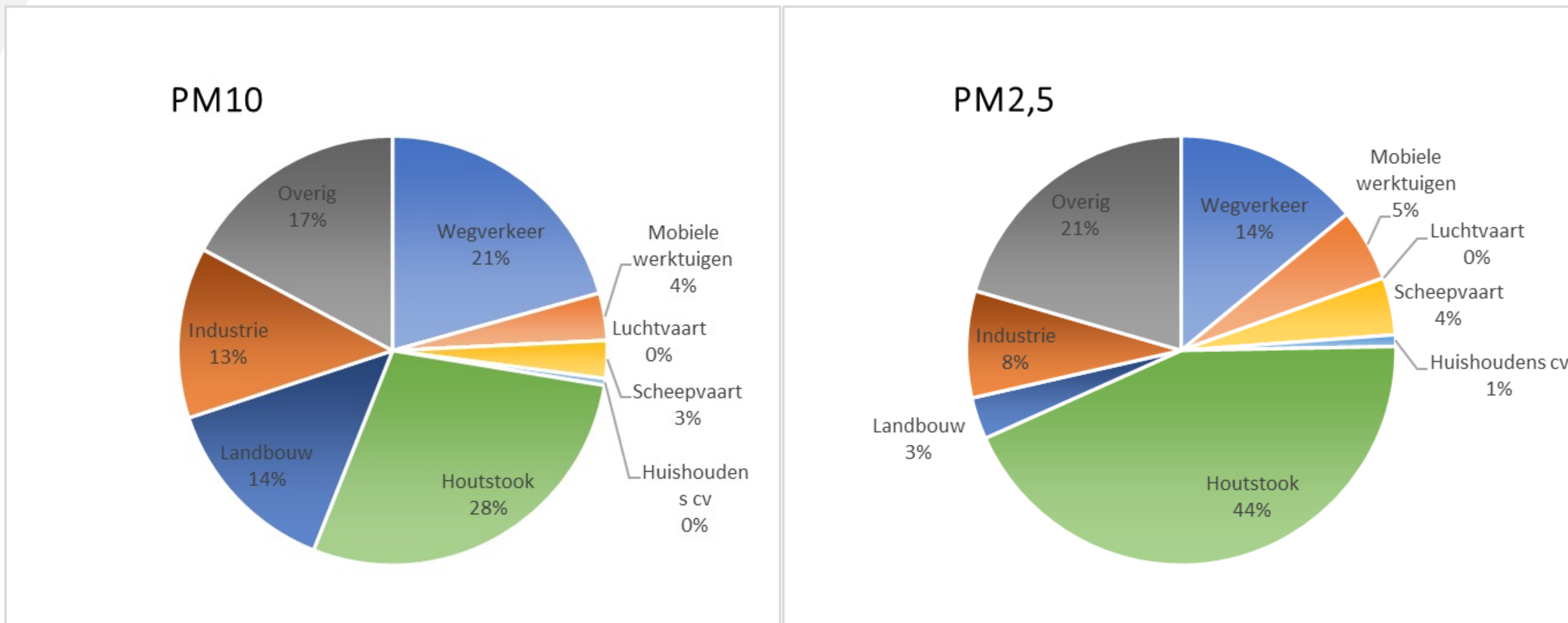

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GEZONDHEIDSEFFECTEN TOE TE SCHRIJVEN AAN LUCHTVERONTREINIGING IN NOORD- BRABANT

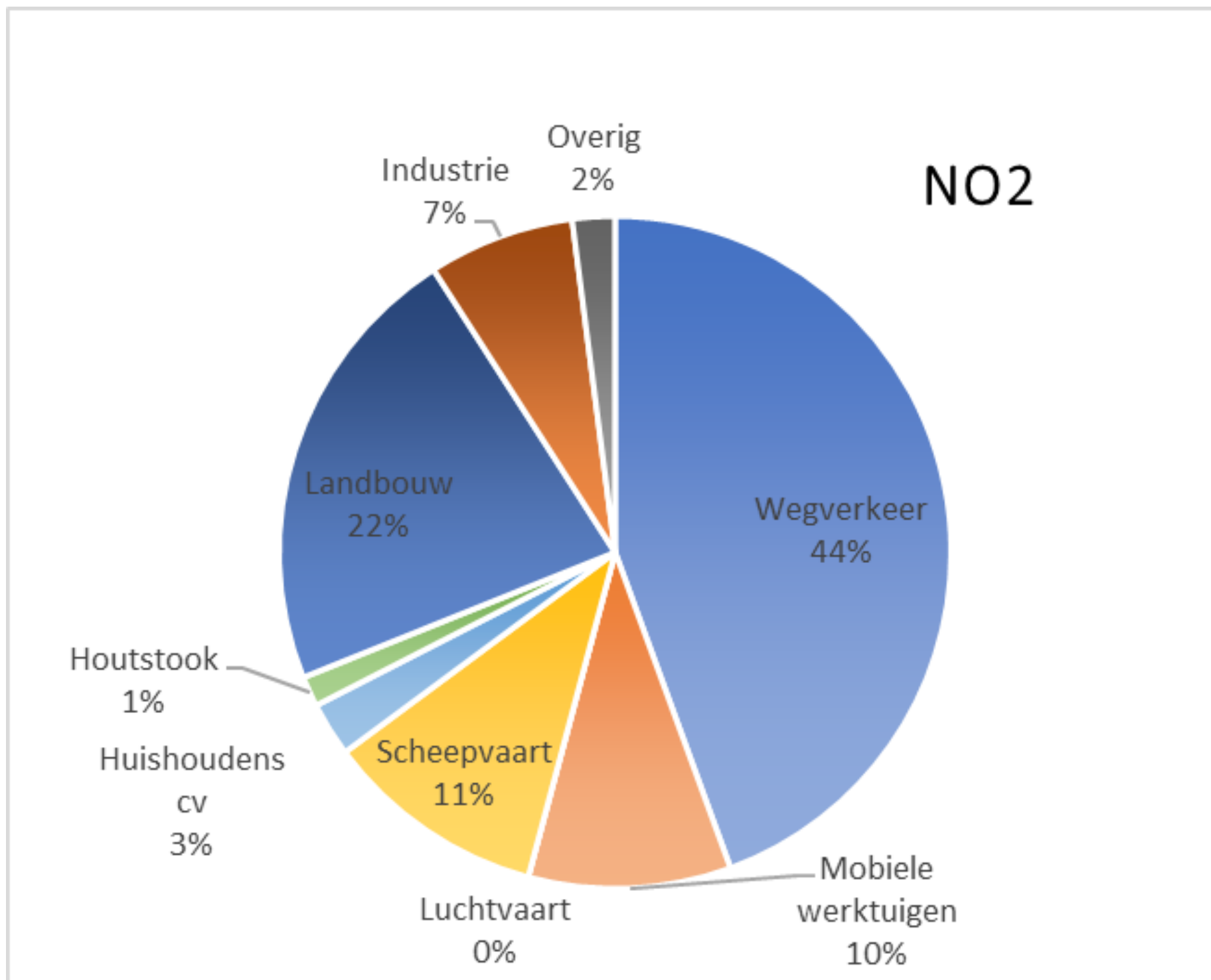
- 1 op de 5 (20,2%) kinderen met astma,
- bijna 1 op de 4 (22,9%) volwassenen met een hartvaatziekte,
- Bij ruim 1 op de 7 (15,1%) longkankerpatiënten,
- Gemiddelde vroegtijdige sterfte door blootstelling aan PM10 en NO₂ is 358 dagen. Brabanders verliezen dus gemiddeld bijna een jaar door vervuilde lucht.
- Vergelijkbaar met het meeroken van 4,9 sigaretten per dag.

UITSTOOT BRONNEN BIJDRAGE IN HEUSDEN

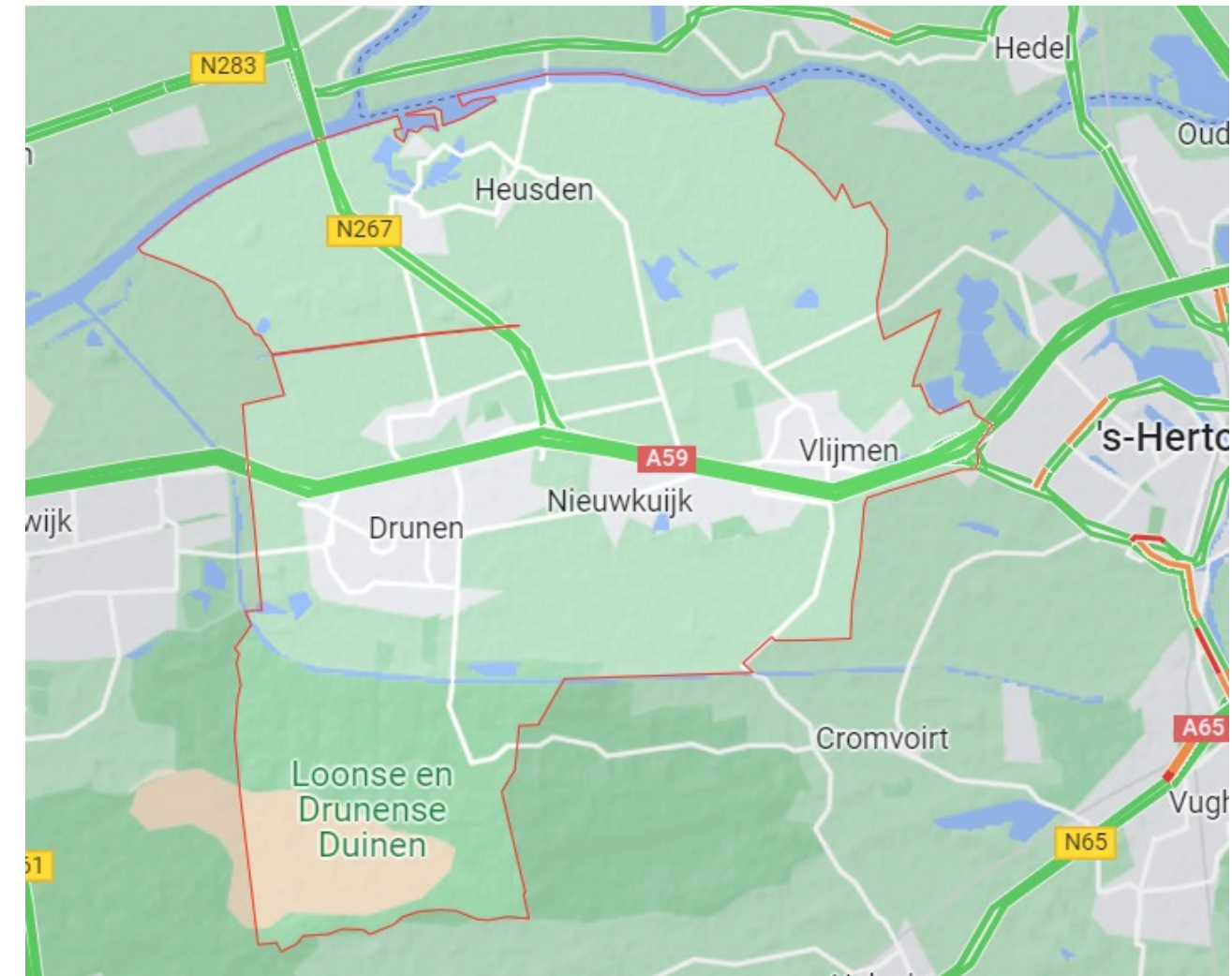
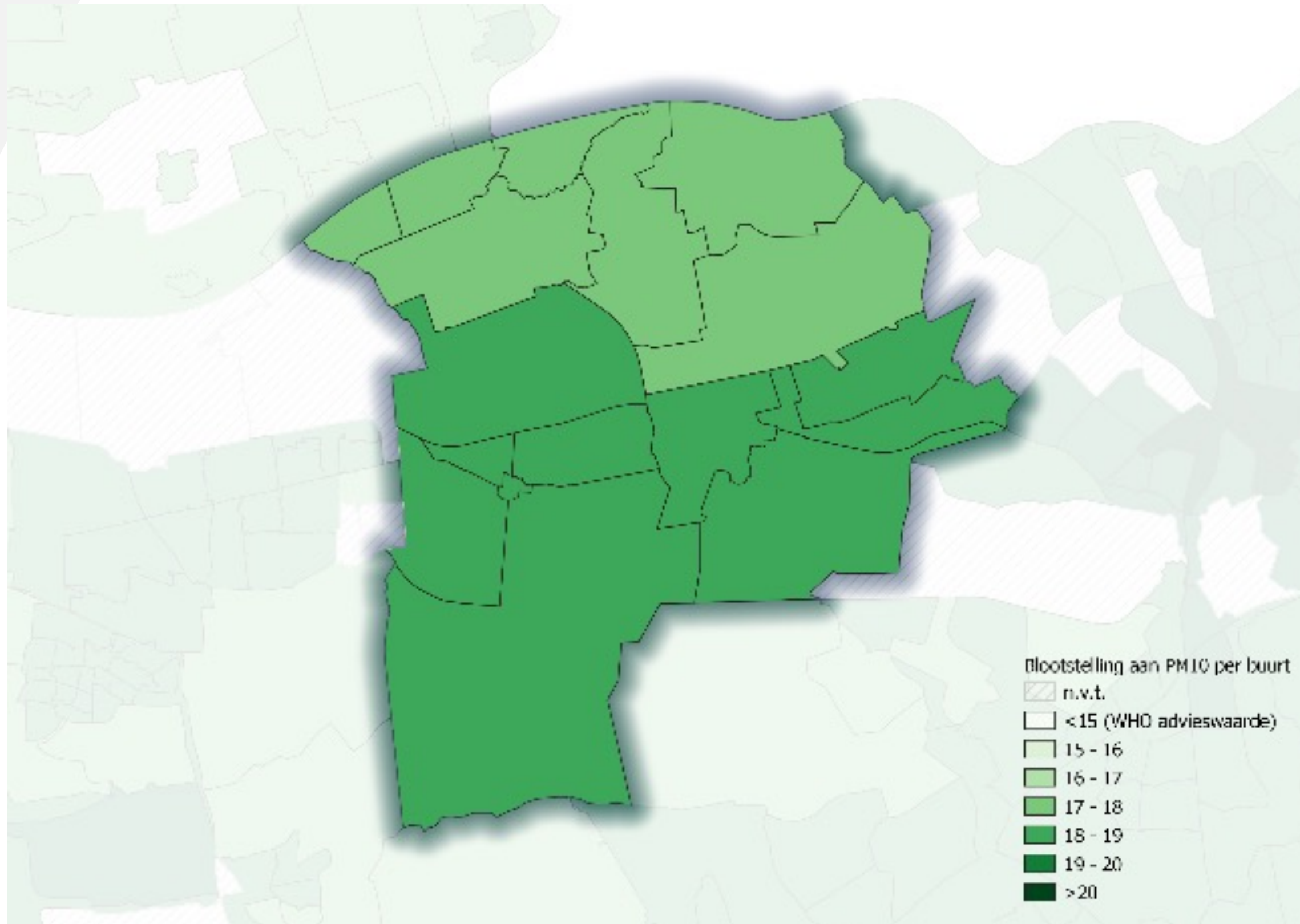
(Data Nederlandse emissieregistratie, 2019)

UITSTOOT BRONNEN BIJDRAGE IN HEUSDEN

(Data Nederlandse emissieregistratie, 2019)

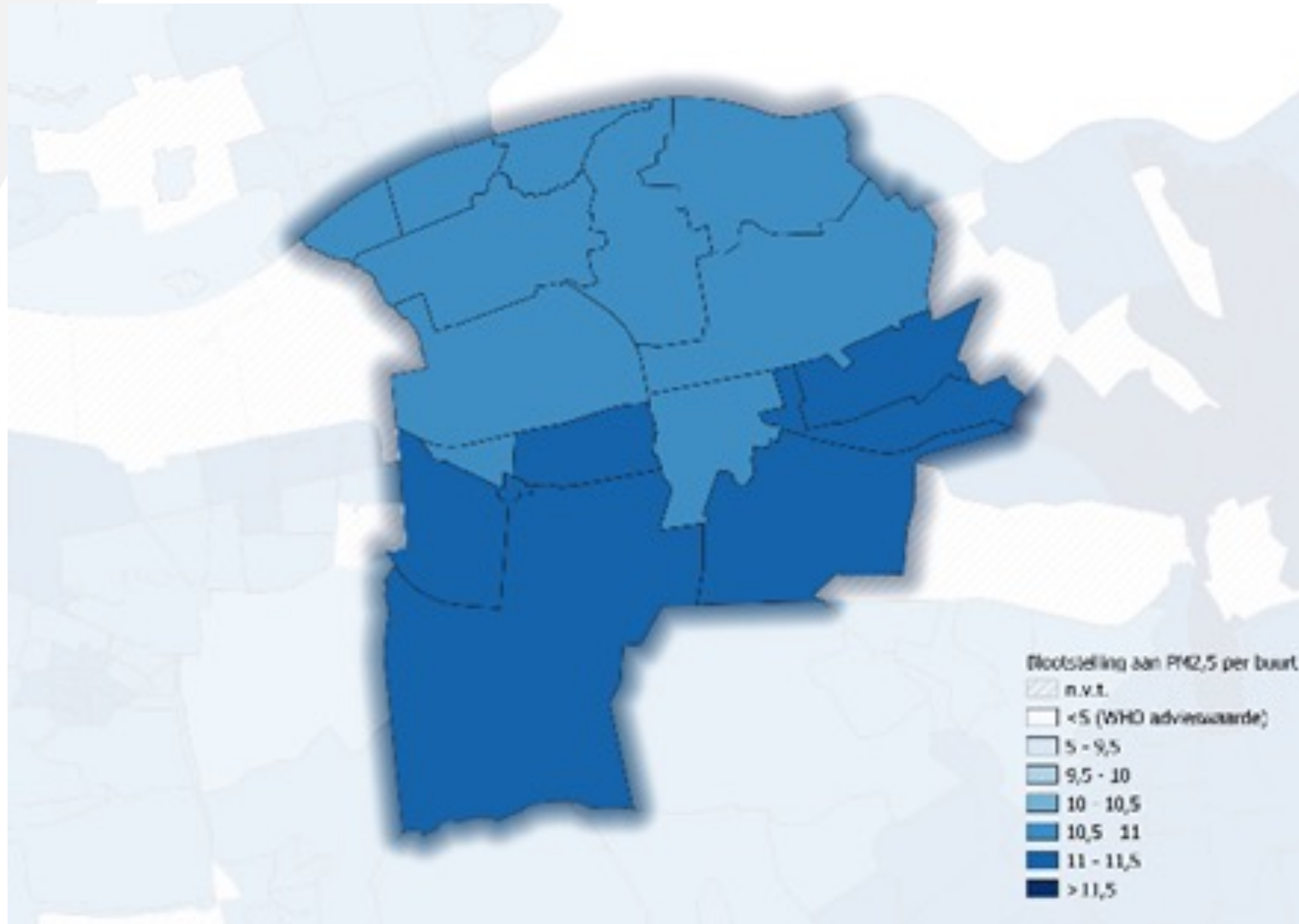
Blootstelling aan PM10

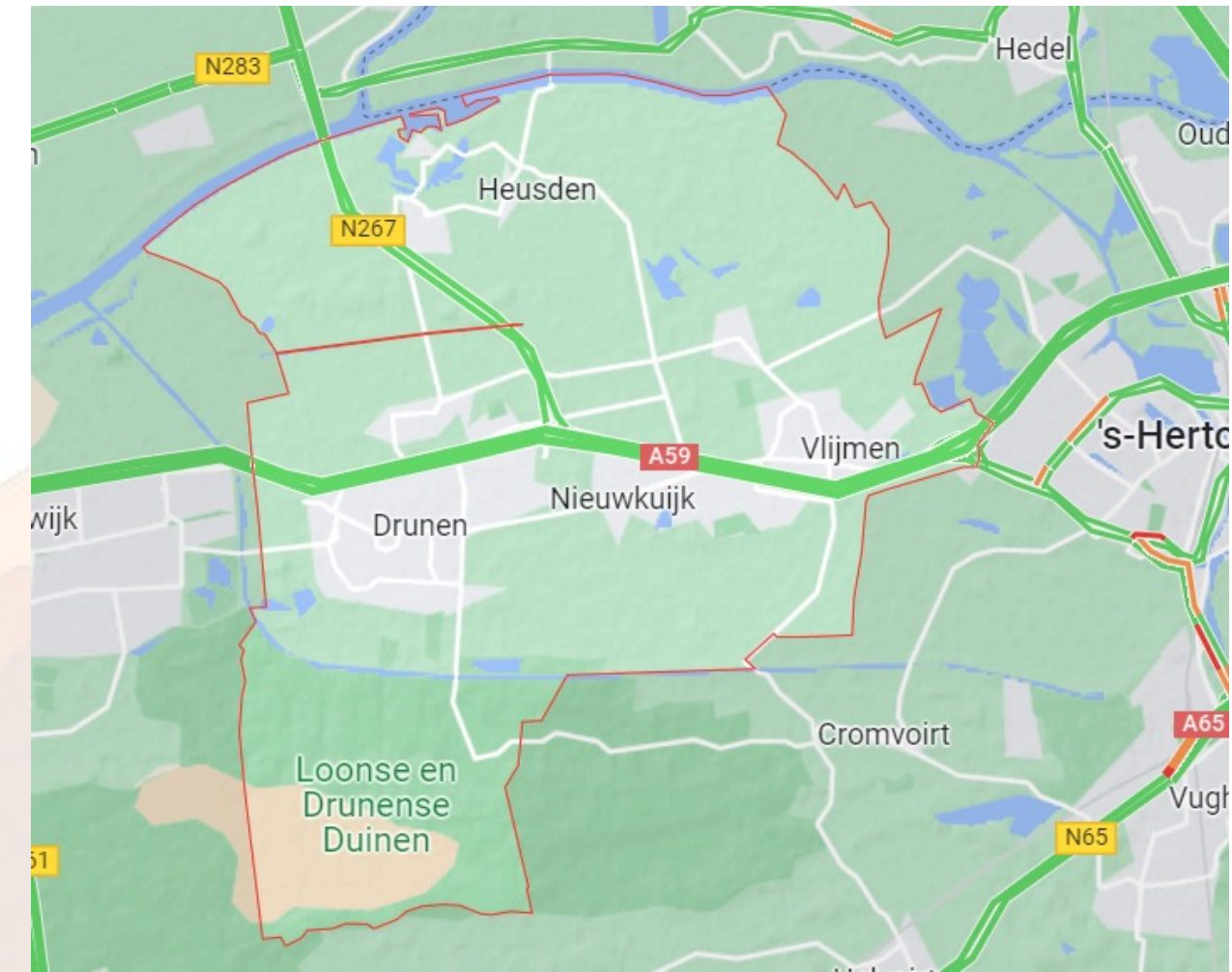
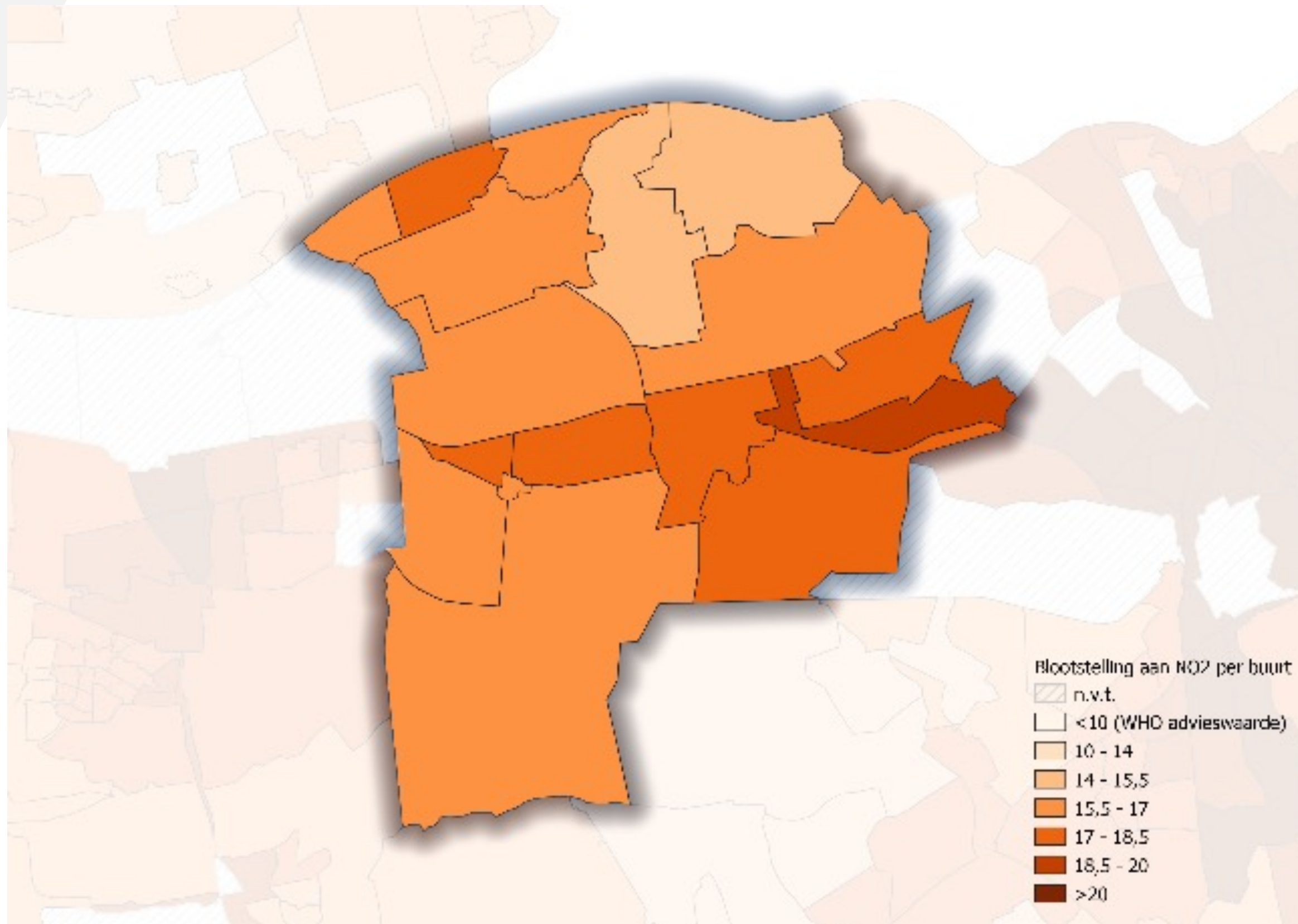

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

Blootstelling aan PM2,5

Blootstelling aan NO₂

GEZONDHEIDSEFFECTEN TOE TE SCHRIJVEN AAN LUCHTVERONTREINIGING IN HEUSDEN

- 1 op de 5 (20,2%) kinderen met astma, **in Heusden 18,7%**
- bijna 1 op de 4 (22,9%) volwassenen met een hartvaatziekte, **in Heusden 21,3%**
- Bij ruim 1 op de 7 (15,1%) longkankerpatiënten, **in Heusden 15,5%**
- Gemiddelde vroegtijdige sterfte door blootstelling aan PM10 en NO₂ is **358** dagen. Brabanders verliezen dus gemiddeld bijna een jaar door vervuilde lucht. **In Heusden 348 dagen**
- Vergelijkbaar met het meeroken van 4,9 sigaretten per dag. **In Heusden 4,7 sigaretten meeroken**

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

AANBEVELINGEN (1)

Bronmaatregelen om de uitstoot te verminderen

Voorbeelden:

- Wegverkeer: minder wegverkeer, stimuleren van wandelen en fietsen (actief transport) en openbaar vervoer, milieuzones, stimuleren van elektrisch vervoer
- Houtstook: minder houtstook, verplichten van het volgen van een negatief stookadvies, schoner stoken
- Landbouw: minder dieren, stalmaatregelen (bv. toepassen van meest optimale stalvloeren, strooiseltypen, filters)
- Industrie: best beschikbare technieken verplicht stellen, opslag of overslag overkappen, verankeren van zo laag mogelijk vergunnen in lokaal beleid
- Mobiele werktuigen: best beschikbare technieken verplicht stellen, schonere aggregaten

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

AANBEVELINGEN (2)

Gevoelige bestemmingen en afstand

- Gevoelige bestemmingenbeleid
- GGD afstandsadviezen tot gevoelige bestemmingen;
  - Geen gevoelige bestemmingen binnen 300 meter van de snelweg;
  - Geen eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van drukke wegen;
  - Geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van een veehouderij (2 kilometer voor geitenhouderijen)

Gezondheid in beleid

Beschermen én bevorderen van de gezondheid, via verschillende domeinen

Neem gezondheid expliciet mee in mobiliteit, ruimte, woningbouw en klimaat

Schone Lucht Akkoord: Gezonde lucht is een gezamenlijke verantwoordelijkheid!

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

BEWUSTWORDING MET SENSOR METINGEN

Bewustwording biedt kansen voor gezond gedrag:

- Minder stoken kachel/bbq/vuurwerk
- Meer fietsen i.p.v. auto
- Geen intensieve inspanning tijdens smog
- Rekening houden met ventilatie tijdens spits

Bewustwording biedt kansen voor gezond beleid:

Er is méér dan 'voldoen aan de norm'
Aanwijzingen voor relevante bronnen?

Metingen zijn een middel!

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

Vragen?

r.nijdam@gdgm.nl;
milieu@gdgm.nl